

zvěstník SKV SOKOL MÜNCHEN

srpen 2007
číslo 2 - ročník IV

Hled'te a závid'te...

■ „Hled'te a závid'te, jsem občanem Sovětského svazu“, tak nějak to napsal Vladimír Majakovský ve své básni Savětskij pasport. Ani tato radostná výzva mu však nezabránila, aby se později dobrovolně nerozloučil nejen se Sovětským svazem, ale i s vlastním životem, což byla škoda, byl to velký básník. To občanství mu ale i přesto záviděl jen málokdo.

Já jsem občanem České republiky, stejně jako jeden můj kamarád. Ten kamarád je český patriot aniž by musel, je vlastně po předcích Němec a země česká se zrovna nestrhala, aby si získala jeho náklonnost. Jednou takhle koncem let šedesátých odpoledne se onen můj přítel – jak se to tehdy dost často dělalo - odebral do země západoněmecké. Byla to taková divná doba, kozácký kuň se zrovna napíjel z Vltavy a kámoš nějak nemohl uvěřit, že od té doby bude v Čechách dobře - jak prorokoval klasik. Za tuto – byť by i oprávněnou – nedůvěru byl českými úřady odsouzen do žaláře, kam se mu ale moc nechtělo, a tak raději zůstal, kde byl. Když pak za pár desetiletí začali v Čechách komunisti předstírat, že nikdy neexistovali, přestal údajně existovat i rozsudek kamaráda odsuzující, čemuž tento uvěřil.

Vyjeveně začal koukat, až když se měl po návratu do své staré vlasti jako zasloužilý nimrod stát mysliveckým strážcem, což je něco jako ranger kusu lesa, vybavený ohromnými pravomocemi – myslím, že by měl dokonce právo beztrestně říci přistiženým pytlákům, ať si jdou střílet jinam - a úřad mu řekl, že čistý trestní restřík je sice hezká věc, ale oni mají svoje – pravděpodobně ještě estébácké – podklady, a že si ten les od něj hlídat nenechají. Kámoš je pořád ještě patriot, ale halt už jenom patriot a občan druhé třídy.

I Janu Benešovi, spisovateli a především statečnému člověku, bylo zřejmě někdy nutno vysvětlit, že se emigrace a podobné lumpárny nevyplácejí. Příležitost se naskytla, když se mu v Praze jeden z oněch něžných lyriků, toto město ve značném počtu obývajících, pokoušel pomocí nadávek a pěstního práva vysvětlit své pojetí pravidel silničního provozu, a když si pan Beneš bránil celistvost své tělesné schránky poplašnou pistolkou. V nekompromisně právním státě, ke kterému naše

otčina již mnoho let neomylně směřuje, stanul samozřejmě před soudem za nepřiměřenou obranu a paní soudkyně poznala svoji šanci a okamžitě se mu pokusila připočíst všechny jeho minulé zločiny, které se za jeho čistým trestním rejstříkem skrývaly, včetně toho, kterým zahájil pražské jaro 1968.

I když to nakonec dopadlo jakž takž, byl to zřejmě další kamínek do mozaiky, která po svém dokončení přivedla Jana Beneše k přesvědčení, že za svého života nemůže od své domoviny nic pozitivního očekávat a že bude lepší opustit nejen jí, ale i tento svět. Byl to halt patriot a občan byť by i druhé třídy.

Abych byl spravedlivý: Občany druhé třídy nejsou všichni občané dopustivší se zločinu emigrace, ti šikovnější se často z ničeho nic objeví ve třídě první, o tom, kde se tam vzali, kolují jenom – někdy i dost úděsné – spekulativní dohady.

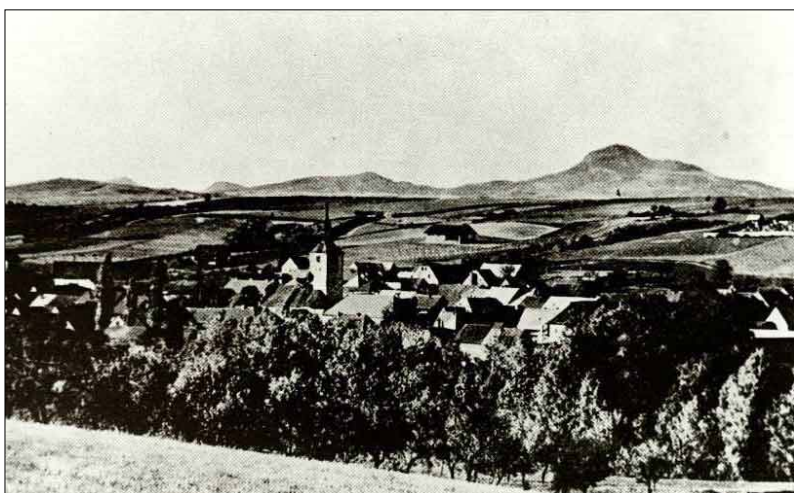
Ještě štěstí, že alespoň nám sokolům vždy bylo – a jak doufám stále je – dvoutřídní společenství zcela cizí a to bez ohledu na třídu občanství toho kterého.

V opačném případě by už ani nám nebylo co závidět.

Karel Pokorný (Kpokorny41@aol.com)

PŘÍBĚH JEDNÉ SOKOLOVNY

Zrenovované i zchátralé budovy sokoloven, jedny živé tělocvikem, míčovými hrami nebo příležitostními výprodeji přebytků místních firem, sokolovny přebudované na letní soukromá sídla či využívané jako rockové kluby, za každou fasádou se skrývá mnohaletá historie, spojená s obětavostí tehdejších českých vlastenců a často i s celými lidskými osudy.

V pohraničním jazykově smíšeném území předválečné Československé republiky, především v obcích, kde čeština žila v menšině, se postupem 30. let zostřovala situace mezi oběma národnostmi. Zatímco ve 20. letech bylo soužití mezi Čechy a Němci více méně harmonické, zasáhl po roce 1933 vliv národně-socialistických ideí z Německa i obyvatelstvo sudetoněmeckých oblastí. Z české strany bylo potřeba po všech stránkách pomáhat podporovat národní vědomí zde žijících Čechů, a to kupříkladu podporou zde vznikajících sokolských jednot.

Jedním z konkrétních případů nezištné pomoci byla podpora pražské Tělocvičné jednoty Sokol Dejvice I. pro české obyvatelstvo města Hoštka.

Hoštka (něm. Gastorf) na litoměřicku, severovýchodně od Roudnice nad Labem, je před válkou jedním z nespočetné řady typických sudetoněmeckých městeček, - s barokním kostelem, německou a českou školou, několika výrobními závody, dvěma mlýny, mlékárnou. Většina obyvatel se živí zemědělstvím; v okolí města se pěstuje víno a chmel. Se svými 1.150 obyvateli zde tou dobou žije - při převaze německého obyvatelstva - sotva 18 procent Čechů. Ti se dostávají stále do větší defenzivy, která je nutí hledat podporu v kontaktech v centrálních, převážně českých oblastech republiky. Tu se jim podaří nalézt v Praze, u členů pražské sokolské jednoty Dejvice I.

Sokol Dejvice I. má v té době asi 1.200 členů a - jak je zvykem u „bohatších“ jednot - také své sokolské

jednoty „chráněnký“. Vedle Obrnic v mosteckém okrese se druhou, větší, stává právě Hoštka, kterou si pod svůj patronát bere dejvická Stará garda. V předválečných sokolských Starých gardách se organizovali starší členové, muži, kteří byli členy jednoty alespoň deset let. Odbor Staré gardy měl vlastní samosprávu i finanční hospodaření.

V roce 1932 se dejvická Stará garda stává iniciátorem vzniku pobočky litoměřického Sokola v Hoštce, o dva roky později se z ní stává samostatná jednotka TJ Sokol Hoštka. V témže roce předsednictvo Staré gardy zprostředkuje a zajistí v Hoštce koupi pozemku od Lobkowiczského statku, na kterém je nejprve zřízeno letní cvičiště.

V druhé polovině 30. let je pro mladou hošteckou jednotu stěžejním úkolem postavení vlastní budovy, tělocvičny, která by byla střediskem českého kulturního a tělovýchovného života města. Pro samotnou jednotu o padesáti členech to je plán nerealizovatelný, vždyť náklady na výstavbu sokolovny byly odhadnuty na 70.000 Kč. (Dnes k nim přidejme dvě nuly a něco.)

Tohoto projektu se v roce 1937 ujímá opět předsednictvo dejvické Staré gardy, které poskytuje půjčku 5.000 Kč (ta měla být později vyrovnána subvencí ČOS), dále přispěli pražští dodavatelé řemesel: truhláři, natěrači, elektroinstalatéři, klem-píři, pokrývači. Ti všichni poskytli mimořádné slevy, pokud práci a materiál nedodali vůbec zdarma.

Projekt, styk s úřady, schvalování, stavbu a zbývající náklady zajistila - opět bez úplaty - firma Architekt E. Králíček a ing. R. Šolc v Praze, jejíž spolumajitel, stavitel Rudolf Šolc, byl členem předsednictva Staré gardy dejvického Sokola.

Samotní sokolové z Hoštky – muži, ženy i dorost – odpracovali na stavbě 2.841 hodin, samozřejmě také bez úhrady. (Není bez zajímavosti, že v kalkulaci byla uvedena hodnota hodinové práce mužů 3 Kč, žen 1,50 Kč a dorostu 2 Kč.) Podobně i dovoz a kámen do základů zajistili místní čeští živnostníci a rolníci.

Místní sokolové se ze svého stánku těšili stěží několik málo měsíců. Přišla hnědá okupace a vrata budovy se pro svoje budovatele zavřela. Hoštka je v sudetském záboru, odkud musí české obyvatelstvo prchat do vnitrozemí, přebývá v nouzových ubytovnách, u příbuzných a v podnájmech. Ani v tuto tragickou dobu dejvický Sokol nezapomíná na převzatou zodpovědnost a vyzývá své členy k materiální podpoře vysídleného hošteckého obyvatelstva. Též přebírá do svého archivu několik kilogramů hoštecké dokumentace.

Brzy na to, na žádost Podřipské župy v Roudnici, jí bylo předáno vyčíslení konečné hodnoty majetku bývalé hoštecké jednoty: 72.600 Kč Národní bance československé v Praze, devizový odbor, byl zaslán v jejím zastoupení soupis nemovistostí a práv na nich. Byla to samozřejmě jen formalita bez jakéhokoliv pokračování u německých úřadů.

Sokolovna se dostává pod německou správu města a během války do ní chodí cvičit německé školní děti. Po válce budova chátrá a za půl století je co se dá rozkradeno, poničeno, vypáleno.

Minulostí ale historie hoštecké sokolovny nekončí. Po několikaletých majetnických sporech, které se táhnou od převratu 1989, připadá pozemek s ruinou sokolovny městu, poničený areál je znovu vybudován a počátkem 21. století se z něj stává komerční Sportovní a kulturní centrum Hoštka. Hlavní budova

je opravena a rozšířena o přístavky s hygienickým vybavením, saunou, kuchyní, klubovnou, jídelnou, kuželárnou. Z pustého hřiště vyrostly moderní sportovní plochy, které město pronajímá organizacím i soukromým zájemcům.

Dnešní fotbalová organizace TJ Sokol Hoštka má kolem 160 členů. Asi jen nepatrná část z těch, kteří se zde scházejí k pravidelnému tréninku na – pronajatém - fotbalovém hřišti a letos oslaví 75. výročí

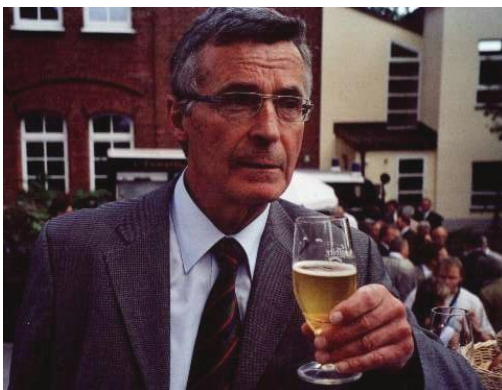
založení své jednoty, si uvědomí, za jakých podmínek, neuvěřitelných obtíží a přitom osobní obětavosti místních obyvatel i nezištné solidarity členů dejvického Sokola i dalších osob jejich sportoviště a původní sokolovna vznikla.

Radomil Šolc st.

Foto: Sudetoněmecký archiv Mnichov, Radomil Šolc st., Radomil Šolc ml.

Diplomat

Tak to byly krátké čtyři roky: Připadá nám, jako by to bylo včera, když jsme se na jaře 2003 prvně setkali s novým konzulem českého zastupitelství v Mnichově, příslušného - mimo jiné - pro nás, krajany, dr. Janem Hlouškem. A nějak bylo hned jasné, že je to člověk. Člověk bez adjektivu typu veliký, mimořádný, skvělý, vzácný. Je to prostě člověk, kterého si druzí váží proto, že ve své funkci zůstal člověkem se vším všudy, a ne proto, že má diplomatickou pozici či doktorát. A společně

s námi na to velmi brzo přišla i velká většina lidí, která měla to štěstí s ním v Mnichově spolupracovat či se s ním stýkat oficiálně nebo méně oficiálně. Ti všichni mu to dali, jak jsme mohli v průběhu těch čtyř let sledovat, otevřeně najevo svou úctou.

Ale bylo i pár lidí, co se mu radši vyhýbali nebo se mu snažili škodit. Byli to hlavně lidé, kteří mají strach ze zásadových lidí. A mezi ty pan Hloušek rozhodně patří.

Takže: Díky za ty čtyři roky s Vámi a na šťastnou budoucnost na Vaší další štaci, pane Hloušku a Honzo.

Za Janem Benešem...

Spisovatele, emigranta, rebela, přítele naší jednoty, ale především občansky statečného člověka Jana

Beneše, který se

dobrovolně rozloučil se životem 1. června 2007, připomínáme otištěním jeho zpracováním historie Československých legií za první světové války.

Páteří legií, kterým vděčíme za vznik samostatného československého státu, byli právě sokolové a v legiích se vytvořila a prověřila národní elita, o kterou se mohl nově vzniklý stát opřít.

Dnes přinášíme úvodní část, pokračování najdete v příštích číslech našeho listu.

Benešův text přebíráme – s drobnými redakčními úpravami - tak, jak nám ho dal autor za svého života k dispozici.

Foto: Milan Rybář

Jan Beneš

LEGIE (1)

V březnu 1919 - Něco jako úvod...

V březnu 1919 jsem ještě nebyl na světě. V čemž se ostatně neliším od většiny obyvatel doma a na světě vůbec. Svět tu ovšem byl, bylo tu už celých pět měsíců i Československo, do něhož jsem se měl později narodit. Ale je tu fotografie, která pozdější svět předznamenává.

Výstava o našich legiích v pražské Písecké bráně byla otevřena a mne to přimělo vyhrabat to, co tu zůstalo z dobrodružství mého otce (o něž ve skutečnosti vůbec nestál, ale jež spolu se svými druhy podstoupil). Na výstavu jsem se totiž nedostal. V neděli 13. března (2003 - pozn redakce) tam visela cedule, že je z technických důvodů uzavřena. O týden později zase.

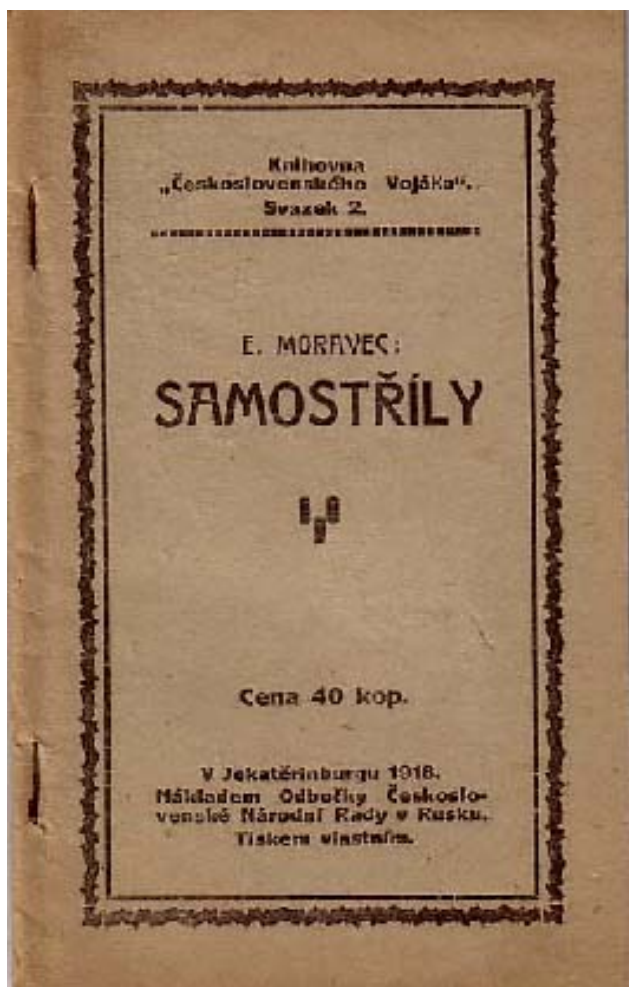

Tento obrázek pochází z 26. března 1919, blízko stanice Taiga (jak to tam tehdy ten můj budoucí

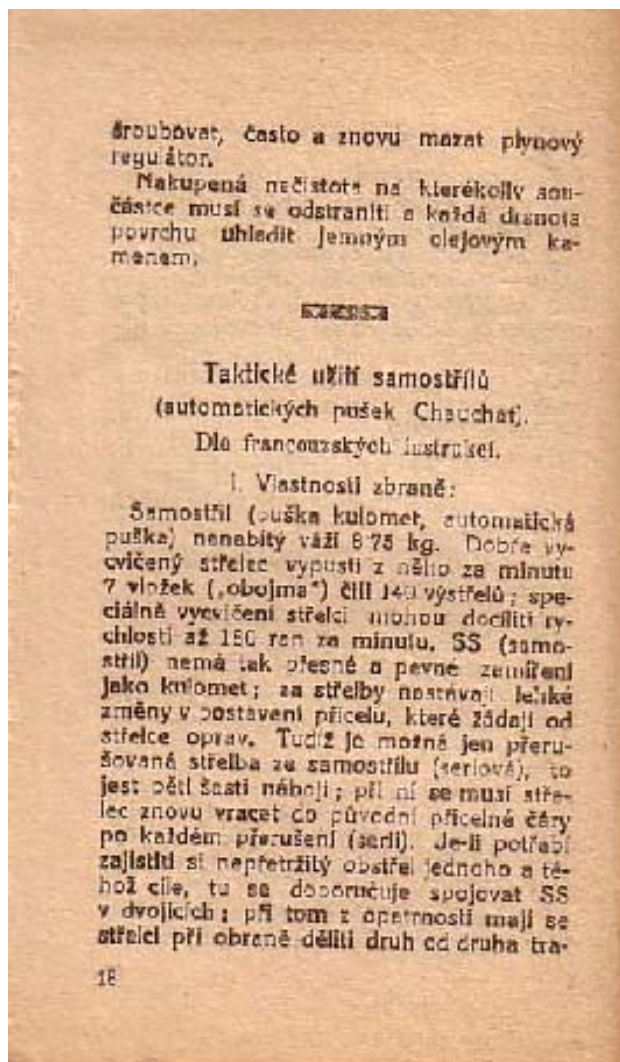
otec připsal). Je to ten první stojící zleva. Na rubu poznamenal, že muž vedle něj, s triedrem na krku, je kapitán Kadlec. Jedna z legendárních postav Československé armády v Rusku, ještě se s ním v následujícím textu setkáme.

Podivnou shodou náhod se mi později podařilo identifikovat ještě další dva. Z tohoto družstva kulometů chauchat (šoša). Ačkoli slovo kulomet se tehdy ještě v češtině používalo jen zřídka. Pro v dnešním slova smyslu lehký kulomet, tedy zde, se používalo slovo samostříl, pro ty těžké většinou jen z němčiny převzatý výraz strojní puška (Maschinengewehr).

Zvláštní příručku o tom, co si s nimi počít (carská armáda tyto zbraně neznala) sepsal legionář Emanuel Moravec. Později pilný psavec pod značkou Yester v Lidových novinách, ještě později protektorátní ministr a český Quisling číslo jedna. V tomto smyslu v každém případě mezi legionáři vyjimka.

Příručka se zabývá dvěma (dnešní názvosloví) lehkými kulometry. Lewis a Chauchat.

Vybral jsem ukázkou stránky zabývající se chauchatem....

Nynčko k těm dvěma dalším identifikovaným. Voják ležící zcela vlevo je otec české básničky Inky Machulkové (mohou ji pamatovat návštěvníci Violy) a ten klečící (se zásobníkem v ruce) vpravo, tatínek byvší konferenciéry Laterny Magiky, Marušky Staňkové. Dámy, ale před čtyřiceti léty ještě jen dívky, měly totiž doma shodné fotografie.

Třeba se mezi čtenáři naleznou další majitelé a podaří se nám identifikovat i jiné.

Pokud se čtenář namlsal, budeme pokračovat, už méně osobně.

Pokračování příště

„...válka je něco hrozného, nelidského. Ale není válka zlem největším – žít nečestně, být otrokem, zotročovat a mnohé jiné je horší. Válka je zlo, ale obrana je mravně přípustná a nutná; třebaže je neshodné vymezit přesně kde začíná obrana a kde násilí...“ T. G. Masaryk 1. pluku Čs. legií 20. srpna 1917

České filmy

v Mnichově

Letos již podesáté proběhnou na podzim v Mnichově **Česko-německé filmové dny**, pořádané zdejšími Československým kulturním klubem pro audiovizí. Jako obvykle se divákům představí snímky starších ročníků, které přibývajícími lety ale v žádném případě nepozbyly na kouzlu, právě naopak. Řadu filmů uvede v pátek, 26. října, film Vladimíra Slavínského **To byl český muzikant** (1940) o životě sokolského kapelníka v Kolíně, Františka Kmocha.

Za zmínku stojí i dokumentární předfilmy, uvádějící každý večer, jakožto osvědčená moderace pana Dr. Hans-Joachima Härtela.

Představení se konají každý pátek a sobotu **od 26. října do 24. listopadu 2007** v 19.30 hod. v sále kulturního centra Pepper v Novém Perlachu.

Program filmových dní najdete na našich webových stránkách www.sokol-muenchen.com -> **Kam v Mnichově**.

Program

srpen – prosinec 2007

- so. 8.09. minigolfový turnaj**
12 hod., Riedmoos, přihlášky do 2.9. u Dušana (dpa@pokorny-online.com nebo tel. 089/310 98 342)
- so. 17.11. SKV Open – 3. ročník kuželkového turnaje**
16 hod., ASZ Altstadt, přihlášky do 11.11. u Dušana (viz výše)
- stř. 5.12. Mikulášská**
19 hod., ASZ Altstadt
- po. 24.12. vánoční rozloučení na Viktualienmarktu**
11 hod., organizuje Karel

A k tomu každou první středu v měsíci...

od 18 hod. pravidelné setkání v ASZ Altstadt, Sebastiansplatz 12

Chcete vědět „**Kam v Mnichově**“ a vůbec co se děje na zdejšími česko-německém společenském poli? Odpověď kde jinde než na našich webových stránkách

www.sokol-muenchen.com

zVěstník vychází třikrát do roka. Redakce: Jitka Scholz, jitkascholz@aol.com
Sport- und Kulturverein Sokol München e.V. (VR 18462), založen 4. dubna 2004, člen Mezinárodního českého klubu.
Adresa: SKV Sokol München e.V., c/o Jitka Scholz, Wittelsbacherstr. 32, D-82110 Germering, Tel. 089/840 26 39, Fax: 089/611 72 57, e-mail: jitkascholz@aol.com, www.sokol-muenchen.com. **Další kontakty:** Karel Pokorný (starosta) 089/611 72 57 – Dušan Pokorný (místostarosta a pokladník) 089/310 98 342.
Bankovní spojení: HypoVereinsbank München, BLZ 700 202 70, Konto 667 377 587